Ч. 37 (11.291). Львів, субота 18. лютого 1928 Poostowa opłata zaplacona ryczałtem. Рік XLVI.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-36. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

## 18 Всі українці голосують на одиноку правдиво національну українську листу 18

## Ультимативний тон.

*Львів, 17. лютого 1928.*

Згладження польсько-литовського конфлікту, яке помічалося після 10. грудня 1927, після винесення Радою Ліґи Націй відомої поручаючо-примирюючої резолюції, було лише переходовим моментом у напружених польсько-литовських відносинах. Польська делеґація, підтримана поїздкою марш. Пілсудського, з тріюмфом вернула у свояси. В польській пресі говорилося не лише про незвичайне враження, яке виступ польської делеґації зробив у Женеві, але й про реальні користи. Жагуче бажання Польщі довести до „модус вівенді" з Литвою на основі „довершених фактів" уже от-от мало прибрати реальні форми безпосередніх переговорів. В тому напрямку та у вдоволено побідному тоні висловлювалися керманичі і представники польської політики не лише в себе в дома, але й за кордоном. Говорилося гордо й самопевно про успіхи уряду марш. Пілсудського, який йде від одного успіху до другого, від одної побіди до другої.

Цей успіх був тим більше потрібний, що Польща ніяк не може наладнати відносин зі своїми сусідами. Спроби, дійти до порозуміння з СРСР і Німеччиною на основі тривких торговельних договорів постійно заломлюються. Переговори з Німеччиною все перериваються і відкладаються до кращих часів, а по суті між обома державами далі йде тиха митна війна. Польсько-радянські переправи в справі торговельного договору урвалися нагло на самому вступі. Польська делеґація під проводом Голувка невдійно вернула з Москви, не вспівши навіть скласти чемностевих візит у комісаріяті закордонних справ. Думка про супрематію над балтійськими державами не може досі вийти поза рамки побожних бажань. Новий міністр закорд. справ Латвії Бальодіс заявив недавно, що думка про здійснення балтійського Льокарна зустрічається з двома перепонами: польсько-литовським конфліктом і неґативним становищем СРСР. Отже доведення до балтійського Льокарна з участю Польщі можливе аж із хвилею ліквідації польсько-литовського спору і згоди на нього СРСР. Ясно, що на усунення цих перепон треба ще довго ждати.

Навіть відносини зі союзною Румунією не укладаються так дуже корисно. Польська преса переповнена нарікаННЯМИ на нищення польського елементу на Буковині (20 тисяч польського населення), хоч румунські методи у відношенні до „інородців" та сама преса дуже вихвалює на внутрішньому ґрунті. Єдино польсько-чеські відносини в останніх часах не мають признак гострішого напруження.

Маленька Литва є сьогодні тією точкою, на яку звернена головна увага польської закордонної політики. Радісно-побідний тон польської преси і польських дипльоматів викривився ехидно-кваєну усмішку після відомої ноти Вальдемараса у відповідь на пропозицію мін. Залеського негайно приступити до безпосередніх пероговорів. Вичерпуюча нота литовського премієра викликала відповідь мін. Залеського, в якій знову вертає понуро-погрозливий тон зперед 10. грудня 1927. Польський уряд не лише не погоджується на литовську інтерпретацію женевської резолюції, але

„в такій інтерпретації добачував би поважну небезпеку, що погрожувала би справі пацифікації відносин між Польщею і Литвою".

Тому мін. Залеський ультимативно домагається, щоби литовський уряд заявився

„ясно і виразно, чи литовський уряд бажає чи ні приноровитися як до букви, так і сутнього змісту резолюції Ради Ліґи Націй з 10 грудня 1927, чи готовий є навязати негайно переговори з метою устійнити між Польщею і Литвою нормальні, добрі сусідські відносини".

Тон польської ноти, а радше запиту, є наскрізь ультимативний. Польський міністр у гострій, твердій формі домагається „негайних переговорів" для нормалізації відносин між обома державами. В противному випадку зявиться знову небезпека для пацифікації відносин між Польщею і Литвою. Яка це може бути небезпека, не важко додуматися, коли пригадаємо собі події з осени минулого року. В чому міститься ріжниця поглядів між Варшавою і Ковном?

Варшава не пропонує подрібних точок майбутньої конференції, тільки бажає, щоби вона відбулася негайно і то на основі „довершених фактів". Литва не спішиться з переговорами, маючи на увазі їх всесторонню підготовку з метою обєднати ними цілість литовсько-польських взаємин. Інавґурація переговорів — на думку Ковна — залежить від згоди Польщі на розгляд цілости польсько-литовського конфлікту, а в першу чергу на ліквідацію наслідків вчинку ґен. Желіґовського. Варшава бажає обняти переговорами тільки ті питання, які цікавлять Польщу (справи дипльоматичних взаємин, комунікаційні і торговельні). Ковно навпаки обстоює цілість міждержавних відносин, які починаються від квестії границь. Згадуючи про нормалізацію взаємин, польська дипльоматія змагає до здобуття від Литви окружною дорогою леґалізації польської концепції щодо Вильна.

Зовсім природно, що Ковно ніяким чином не хоче датися зловити на цей гачок.

Звідсіля той ультимативний тон, те подразнення керманича польської закордонної політики, та гостра мова, яка далеко відбігає від форм, принятих дипльоматичним лексиконом. Польсько-литовський конфлікт знову прибрав гостріші форми. Знову почалися погрози і то — як це не дивно! — у звязку з дискусією над характером і обємом майбутніх переговорів. Небавом знову має зібратися Рада Ліґи Націй (5. березня). На порядку її нарад бачимо між іншим і декілька „польських" справ., звязаних з Данціґом і Гор. Шлеськом. Правдоподібно Раді Ліґи Націй прийдеться незабаром інтерпретувати свою власну резолюцію в польсько-литовській справі, щоби вимкнути подій з осени мин. року та ухилити небезпеку збройного конфлікту, який з огляду на ґеоґрафічне становище Литви, міг би приняти дуже широкі розміри

## Вага кооперативного виховання молоді.

*(Замітки і думки педагога)*

У нас є ще дуже богато людей, навіть і таких, що працюють в кооперації, які тішуться великою сіткою кооператив в краю, новопribувающими кооперативами, яких втішає це, як з ростом числа членів в кооперативах виказують вони зиски. Утіха у деяких людей просто не має границь, коли бачать, які величезні капітали громадяться в кооперативах і які перла великі товарові звороти одержують їх члени. Ця утіха не була би нічим невідрадним, навпаки, була би навіть добрим, політаючим обявом в кооперації і в нашому суспільному житті, якби не те, що власне більшість людей звертає увагу і дбає тільки про матеріяльний, економічний зріст і розвиток кооперації. Віра в тому, що вони вважають за ціль кооперації тільки придбання матеріяльних користей для її членів, а поза тим майже не добачують нічого більше в кооперації й це є незвичайно сумним і невідрадним обявом у нас.

Крайний вже час, щоби люди прийшли до цього пересвідчення, що оснування кооператив, то ще дуже а дуже мала, незначна кооперативна робота, навіть тоді, коли люди працюють в кооперації совісно й чесно, але мають на оці тільки економічний, матеріяльний розвиток кооперації. Цей спосіб праці в кооперації, хоч він і є під ріжними оглядами пожиточним, може нас [illegible] до [illegible], суспільного кооперативного устрою лише черепашиним кроком, але він може й викривати ідею кооперації, може ввести її на манівці, на бездоріжжя, в багно. Це сталоби ся тоді, якщо кооперативна праця дбала би про матеріяльний дохід, а не старалась би основно змінити душі, способу думання, й моральної вартости людей, які працюють в кооперації, якби не старалася змінити до поріжня духово й морально членів кооперації, а через них і цілої суспільности.

Вже й сама дотеперішня кооперативна практика учить, що кооперація може успішно розвиватися для пожитку й користи людства тільки тоді, коли кооперація буде докладати всіх зусиль, щоби змінити не тільки економічний, суспільний устрій, поліпшити життя працюючого народу, але й поліпшити, змінити та усовершити душу, спосіб думання людей, перемінити, переродити їх морально, так як перетоплюється руду і в цей спосіб одержується з неї шляхотний, ліпший й пожиточний метал.

Тому кооперація шукала і шукати буде богато способів і знайде ще нові способи на те, щоби через кооперацію, якнайшвидше змінити, усовершити нашу суспільність. Кооперація потворила в тій цілі богато ріжних інституцій, які виховують, перетоплюють духово й морально людей, своїх членів, а за посередництвом них і суспільність.

Всі ці інституції незвичайно важні й доцільні та все таки найважнішими є й будуть ті інституції й виховничі заведення, які уформовують і виковують з дитини людину, людину-громадянина. Тому кооперація, тому ідейні, свідомі громадяни повинні — це є їх обовязком — звернути надзвичайну увагу на дітвору вже від наймолодших її літ. Це ж наша, нашого народу надія й будучність.

Ми можемо швидко й надійно зближатися до наміченої мети, до здійснення ідеалу кооперації, як відповідно підховаємо, як підготуємо до цього молоде й наймолодше покоління обох полів, а *передусім дівчата, які колись будуть матерями, виховницями а при тому й господинями.* На них якраз у нас найменше звертається уваги. Будуть вони свідомими, ідейними але розумними кооператорками, тоді хвиля здійснення кооперативного ідеалу, ідеалу справедливого суспільного устрою стане дуже близька до нас.

Щоби це осягнути, треба знайомити дітей вже від наймолодших літ з ідеями кооперації, треба їх учити любити кооперацію і вже через це саме робити їх її діячами. Це можна робити вже в наймолодших літах дитини, вже й у тому часі, коли дитина починає дивитися й розуміти те, що видить, коли дитина зачинає розговорювати. Тоді у фребліянках, в дітячих садках, а й в приватних домах при оглядані образців з кооперативного життя, в розговорах і поясненнях, можна поволі вщіплювати в дитину любов до кооперації.

Коли дитина зачне вже ходити до початкової школи, повинні учителі — це є їх народнім обовязком учителів — дальше вщіплювати в дитину любов до кооперації, а тим самим любов до свого народу, до своєї Батьківщини, й поволі пояснювати ціль та користь і вагу кооперації. Річ ясна, що перед тим мусять учителі самі пізнати ідеї кооперації.

Ту можна вже таких дітей привчувати й заохочувати до купування цукорків, забавок, зошитів, олівців та інших дітячих споживчих предметів в кооперативній крамниці, а ще краще привчувати вже й найменших дітей, які вже дещо можуть продукувати, до складання сотикових ощадностей в кооперативі. Ті сотикові ощадности можуть створити в часом міліонові народні фонди. Дітей, які вже ходять до школи повинні вчити цього родичі й учителі, а навіть повинні закладати шкільні сотикові кооперативні щадниці під управою старших учнів а під пильним доглядом і розумним керівництвом учителя ідейного кооператора. На жаль, тепер у нас так не діється. В школах повинні бути зорганізовані дітячі, [illegible] кооперативи, які обслугували би по можности всіх дітей і привчували їх від [illegible] купувати все тільки в кооперативі. При великій [illegible] кооперативи все найдеться для кожного ідейного учителя, який любить молоді, свіжі, дитячі душі, нагода до розмов-гутірок з дітьми на кооперативні теми, так на годинах в часі лекцій, як і поза годинами.

В таких свобідних, невимушених, приватних гутірках на кооперативні теми з дітьми, можна дуже легко, [illegible] до цеї молодої, свіжої дитячої душі і [illegible] [illegible] [illegible] ними душами і уроблювати з них [illegible] кооператорів-громадян, як різьбар [illegible] з різьбарської глини [illegible] своєї воліоби [illegible] твори мистецтва.

В трохи старших класах починаючи від 5 народньої класи і від 1 гимназіяльної, [illegible] [illegible] [illegible] рази в тижні [illegible] [illegible] гутірки на кооперативні

теми. Почавши від третьої гімназійної кляси можна при математиці при задачах (обчислювання відсотків, капіталу, стопи процентової, рахунків торговельних, прибутків, втрат, обчислювання ціни купна, продажі і т. п., рабату, ескомпта, комісового, провізії, купецьких коштів, товарових обчислювань, обчислювання обводу, поверхні, посмости і т. п.) знайомити учнів і заправляти до практичної кооперації.

Почавши від четвертої кляси, кожна гімназія, учительський семинар (від І курсу) і в відповідних клясах шкіл інших типів, треба призначити 2 а найменше одну годину тижнево для систематичного навчання кооперації. До матури можна в цей спосіб запізнати молодь з історією, теорією кооперації, з книговодством, діловодством кооперативним, зі способами контролі й її організування, основування кооператив, з кооперативним і векселевим законом, з законом про збори і т. д. Словом можна в загальних рисах підівчити молодь дечого про кооперацію, а при веденні школярської кооперативи і ощадної щадниці підготовити ще й практично молодих кооперативних працівників.

Це можна вже робити й тепер, коли ще наша кооперація може заслаба на те, щоби взяти все українське шкільництво в свої руки, зукраїнізувати його й припоровити до вимог народнього українського життя.

Якби учительство народніх і середніх шкіл виконало хочби тільки цю з легенька начеркнену програму, бодай в наших приватних школах, користь для кооперації й для українського народу була би значна. На жаль, більшість учительства, як не ворожо, то чомусь з недовірям а в найраншому разі рівнодушно відноситься до кооперації. Це можна пояснити собі хіба тим, що воно не знає нічого про кооперацію, а на старші літа не уважає за відповідне прочитати дещо про кооперацію.

З цеї праці була би користь і для самої молоді, бо вона обізнана практично і теоретично з кооперацією в школі, доповнювалаб ще на шкільній лавці не свое теоретичне знання читанням відповідних книжок з ділянки кооперації, які рішучо повинні находитися так у бібліотеці для учеників як і в бібліотеці для учителів Тоді ця молодь обізнайомилась би з кооперацією практично і на селі, бо тяжко собі представити, щоби бодай яких 20 проц. молоді обзнакомленої вже в школі з кооперацією не захопилося цею ідеєю і не почало ще в школі, в часі святочних та великих ферій, практичної кооперативної праці на селі. Та молодь моглаб в балачках з селянами або в відчитах пропагувати, ширити ідею кооперації або помагати в кооперативній праці в крамниці і в цей спосіб дальше практично вишколюватися. Це, на мою думку, може одинокий спосіб вирвати нашу поровину молодь з матеріялістичного багна безідейности.

Це мало би ще й той добрий наслідок, що богато з молоді, по скінченні семинара, гімназії, народньої школи, моглоб би занятися кооперативною працею в крамницях по селах й місточках, заробити собі кусок хліба й не бути тягарем для родини й суспільности.

Богато знов з молоді по скінченні середньої школи моглоб би піти до вищих кооперативних шкіл, підготовитися там теоретично, а відтак і практично до відповідальної праці в кооперації, а потім працювати з користю для народу в відповідних для них кооперативних установах вищого ступня.

Таким чином з часом могли би ми так розбудувати нашу кооперацію, що вона мусіла би творити нові підприємства, а відтак кооперація будаб навіть у силі творити власними фондами і засобами українське незалежне шкільництво, українське по дусі та формі.

В короткому часі, може вже і по яких 10 роках такої інтензивної праці на освітньому й економічному полі наша кооперація мала би вже тільки рiжних підприємств, кооперативних установ і шкіл, що на певно тисячі, а навіть і десятки тисяч нашої сельської й робітничої інтелігентної молоді малоб забезпечену екзистенцію на незалежних становищах.

*Михайло Ростикович.*

# В добі виборів.

**Арешти кандидатів.**

На початку виборчої акції навіть найбільший політичний пророк не міг передбачити, які несподіванки скриваються за вуглами тернистого виборчого шляху. Нині звільна відкривається заслона, а зпоза неї бачимо, як виглядають ті несподіванки. В першу чергу відбуваються труси й арешти і то тим інтензивніше, тим частіше, чим ближче до виборів.

Минулого тижня відбулися труси в ген. секретаря Обеднання В. Целевича, д-ра Л. Макарушки, Ів. Желізка та в голови Т-ва „Просвіта" і чолового кандидата зі станиславівської округи М. Галущинського. Арештовано вдруге кандидата на посла з тернопільської округи Ол. Яворського і секрет. виборчого комітету в Бучачі Короля. Очевидно, субстрату до трусів й арештів не важко найти.

Довідуємось теж про труси й арешти серед радикалів. Недавно випущено з поліцейської тюрми О. Навроцького і д-ра Стахова, але зате арештовано М. Матчака і Остаповича. На днях вдруге арештовано д-ра Стахова. Секретаріят соц.-рад. партії одержав з провінції відомости про арешт пятьох кандидатів, між ними селянина Цюкенди.

На широку скалю закроєні теж арешти серед кандидатів соціяльної лівиці з б. послами Чучмаєм і Козицьким на чолі.

**Видавничі перепони.**

Одночасно зросли видавничі перепони. Пресовий закон, виданий на основі президентських повновластей, сковує свободу преси, особливо у виборчих справах. Не вважаючи на крайну обережність в порушуванні наболілих питань сучасного режіму, пресу, особливо українську, постійно конфіскується, а її редакторів притягається до судової відповідальности. Повною свободою втішається тільки проурядова преса. Розуміється, через те преса робиться незвичайно бліда, не маючи змоги відповісти актуальним вимогам біжучого моменту, а з другого боку їй спричинюється великі втрати і в корінi підтинається її істнування.

Всяка критика поведінки проурядових елементів є безжалісно здавлювана. Так діється в Галичині. На Волині справа представляється ще гірше. Луцька „Українська Громада" в розгарі виборчої акції перестала виходити, бо... жид, власник друкарні дістав так багато роботи від проурядових чинників, що мусів без виповідження припинити друк „Української Громади".

**Уневажнювання лист.**

Тепер прийшла черга на листи. Зі всіх усюдів повідомляють про уневажнювання лист.

І так уневажнено окружну листу Обеднання (18) в окрузі Ряшів—Ярослав „з формальних причин". До виборчої комісії в Ряшеві внесено ту листу, зібравши підписи на двох аркушах в кількости до 80 підписів (закон вимагає 50 підписів). Голова виб. комісії заквестіонував другий аркуш і доручив доповнити перший. Автори листи поступили згідно з вимогою голови виб. комісії, але не зібрали вдруге всіх тих самих підписів, що були на другому аркуші, лише стільки, скільки вимагає закон. І на тій основі (з огляду на недостачу всіх підписів з другого, формально заквестіонованого аркуша) „з формальних причин" уневажнено листу ч. 18. Годиться зазначити, що там, з огляду на виставлення кількох польських лист, вибір українського кандидата був певний. А прецінь він не був передбачений творцями польської виборчої геометрії.

На Волині уневажнено виборчу листу 18-ки у ковельській окрузі з б. пос. С. Підгірським на чолі. Одночасно в трьох інших волинських округах виборчі комісії теж поставили внесення на уневажнення 18-и. А все те діється „з формальних причин". Таким чином українське населення на Волині „з формальних причин" взагалі було би позбавлене свого заступництва.

У Львові (в міській окрузі) дир. поліції Райнлендер як виборчий комісар запротестував проти затвердження 18-ки теж „з формальних причин". Бо — мовляв — державна листа бльоку непольських народів не покривається йота в йоту з назвою окружної листи. Держ. листа називається „Бльок і т. д.", а окружна „Листа бльоку..." — так немов би державна листа була нпр. паштетом, а не листою.

Розуміється, процес уневажнювання лист іще не закінчений. Єдині листи, яких не лише не уневажнюється, але й не квестіонується, є листи: „Безпартійного бльоку співпраці з урядом" і ППС.



# Радянська Україна

**Боротьба з самогоном.**

Оправу винищування самогону та самогонних апаратів зробили нині на Україні ударною кампанією. Ми вже давали інформації про те, як зростав і як централізувався в попередніх літах цей промисел нашого селянства біля самогонних апаратів. Нині хочемо доповнити картину самогонництва деякими новими даними, які зачерпуємо з харківської урядової преси. В харківських „Вістях"

---

МИКОЛА МАТІЇВ МЕЛЬНИК. 4)

# Як проходила осінь..

В бараку — як в улиі. Гуртками по ліжках, при столах. Хтось оповідав цікаві історії з фронту, або з перед війни згадував парубоцтво. Клекотіло ярмарком — а з клекоту прорізувалися час від часу гарячі батоги гніву і свистали в повітрі засовпаним матюком... Понад усе те волочив ногами час, як пяний фельфебер за рекрутські гроші... Не спішно... хватить...

Там якийсь леґінь з чорними галками хвалився, кілько відбув розвідок поза дроти, кілько пережив наступів, кілько провертів штиком... Той дістав за роботу бронзак, а другий срібну медалю.

— Тай идемо... переповзли за дроти... дес аді було пид пивнічь. — Я тай Стружук — оповідає Сень — чюю, гейби лускотів у недеї камінь... Стіймо, кажю... Таліян ни стрілев, спокій був... наші мали „форікуваті"... Темінь, аді, хоть у пивниці. Дес ніби хтос бевхнув... Куди йдемо? питает Сторожюк... Чюю, в долині шумит Ізонцо... пид ногами, єк би прірва у пекло... нима куди... Шьо діемо, брьи, Сеньку?...

— Та зачелисте плакаті, сараки!...

Сміх...

— Та потрівай, будешь чюті, єк...

...Ракета... блиснула, здоймила на віху золоту голов тай пирсла... пронирла... Потемніло. Сліпота стьила, але вздрівсми ше, отік єк вас вижю, Стружюка... тай лишь чюю — у зарві... яй... яй... яй!.. Отік муха бренит... Кличю: Васи... Вас-с-си-и... шепочю, бо над головов таліян... нима Василя... Я сам... Ну типерь варуйси... до себе... Оперідь — недея, відтив хіба лиш арідник глумитси: ни попадь, бо пирвутси жили на скалах. Чюю: ші... ші... ші... порко! Ов, брьи,, мурашьки попид шкіру... Идут... Коби я вас туди... за Василем... Прічексми пид каменем. Підийшьов один: М-мах!... Фиркнув ногами... другий крикнув... Прибігли шье три, один зачепивси за мене... крик... Ажь типерька будет амінь!... Але екос оберичувсми пушьку — тай ни стало трьох... Цапитавсми ногами дорогу назад, але дві ракети сліпаками... В нозі запекло и мені світ крутіжем... Кудис я поточьивси... лишень оперід наших лоскіт і шум, єк у пеклі... Три штурми... за третим подавси таліян... але я лишивси брьи тої ночі без ноги...

Герц, Ізонцо, Сан Гелена... минажа... білий хліб, вино... каверни, болото... штурми — все дикими споминами в крівавий ланцюх... незабутньо...

У куті під вікном самі улани.

— Та шьо ви знаете! Ви шье на печі в дзерні си гріли, єк я вже райтував на кони. Вулани — то войско... Мой-но: єк маком понад стрижені кінцкі гриви Єк нашя шькадрона відступит... хлопці — ляльки, коні — єк сини Луципіря... Хлоп у хлопа — сила... єкби вріс у коня!... Не таке нехарне та голодне... аді: ні вуса, ні росту... шьмаркачія мизерна!... говорив ніби з гніву, Петрійчюк Танаско...

Молодші слухали та їм було так, як тим біднякам у багача на весілю... маркотно.

— То аді бувало... на манибрах: єк зльижут реґімента... а все блишьитси, все на ґудзик... Однорал черлений, аді, гей кат... скачет на кони — а за ним капитани з золотим шнурем — а нашьа ціла шькадрона стоголосами, єк загремит... дорога си вгинає!... Та все цеї — шье май старої.

Бив Танаско кулаком до стола в такт:

Кавалерія — є то файна —
У нашого пана царя...
Є то войско вібране.
Наш пан тісарь з доброй віри
Постановив кавалерію
Сам си о то постарав..

Сам — на ціле горло... аж другі зглядалися.

— Цему ше смердит тісарський патинок, шеби далі зупу сербав, та люцкі діти катував!... Юрчік до Дмитра... Зупа стара!...

Але Танаско не чув — хвалив свою кавалерію... з якої вже й сліду не було...

Коло стола письменні читали газети, письма, а на другому кінці колесом: фербель і „айнундцванціґ"... купки паперу... зизом очі на карту:

— Ну, далі!

— Давайте карти, шкода часу!..

— Туз! Покажи свої...

— Гоп ди банк!...

Папері посунулися з одного місця на друге... З іншого кінця молоді хлопці... про любов... про тоту Україну... про стрільчика...

Що впала куля через гору
Тай ударила у грудь мою...
...Потекла кровця рікою...

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Прийшла осінь, за нею зима. І ще одна осінь і ще зима... Пішов Юрчік в реконвалесценцію, а потім до полку, тай до тої компанії... Стрінув знакомих.

Якісь глухі вістки доходили до нього з тих сторін, куди глядів на стрічу сонцю... Але пускали холод на його душу. Та нічого певного — бо там стояли кордони з людей і заліза На другу весну посунулися позиції на схід і на північ. Письма таки не було... Юрчік дістав відпустку і рвався домів — соколом у гори, у полонини, у царинки закосичені.

...Поїзд лишав міста за містами, переходив свистом через чужі краї... Уже летіла машина по полях за Львовом... Згарища — руїни. Голі камини. Купами черіпя, звої дроту, як гарбузиння зі сталевими кавунами... Стирти перемішано з порохом цегли... лому.

— Гей, хлопці, дивитси, шьо тут діелоси!

— Изрили землицу на прах!...

Зглотилися біля вікон. Поїзд шугнув по положистій долині і втішно засвистав. Розгорена машина жерла атрацентове вугілля ненаситно. Жилаві людські руки горнули з тендеру широкими лопатами в пащу й годували... як дійну корову.

— Шуг-гу!.. Шах-ш-шах!..

Косматі голови гойдалися над землею.

Біла пара на чолах у золотій позлітці до вечірнього сонця. Рейки — сталевими вужами в погоню!... За возами довгі тіні в підскоки. Блиснули голубі плеса широкі... Дністер!

— Ой — Дністер наш, аді, єк грає!...

(Продовження буде)

з 8. лютого н. р. читаємо між іншим про те, що в першому кварталі 1927 р. зареєстровано 5.672 апаратів і 31 тисяч літрів самогону, себто 5,5 літра на апарат. В першому кварталі 1927-28 госп. року відібрано 4.282 апарати, а самогону сконфісковано 29.200 літрів. В січні 1928 р. коли ведено ударну кампанію боротьби зі самогонним „промислом" відібрано 4.400 апаратів і сконфісковано 29.200 літрів самогону. В порівнанні з попередніми цифрами виходить, що середня продукція одного самогонного апарату доходить до 7,8 літра. Найбільше протоколів про самогонку зложила міліція на Київщині (1500 на квартал), а далі на Білоцерківщині (1500 протоколів), на Уманщині та Тульчинщині.

Скількість зроблених протоколів у січні 1928 р. зросла загалом у порівнанні з січнем 1927 р. часами на 99 відсотків, число відібраних апаратів на 92 відс., а запас відібраного самогону на 126 відсотків. На засіданні колегії Народнього Комісаріяту Внутрішних Справ сказав референт цієї справи Ялмович, що найінтензивніше відбувається боротьба зі самогоном (то значить: веде її міліція) на Уманщині, Шевченківщині, Харківщині, Проскурівщині, Кремінчугщині та Шепетівщині. Поза тим в інших округах такої інтензивности не було, не зважаючи на проголошення ударної кампанії. Між іншим начальники міліції в деяких округах дістали догану за те, що не допильнували як слід цієї кампанії. До таких належать начальники міліції Білоцерківської, Житомірської, Глухівської, Каменецької, Мелітопольської, Миколаївської та Прилуцької округи. Крім того арештовано на три дні в адміністративному порядку тимчасово виконуючого обовязки начальника київської окружної міліції Степанова за те, що не подав у свій час потрібних відомостей про боротьбу зі самогонництвом. Отже видно, що радянська влада взялася дуже інтензивно до боротьби зі самогонництвом але тільки при допомозі репресивних засобів.

Дещо інше освітлення боротьби зі самогонництвом находимо у статті Ларіна, поміщеній у „Вістях" з 9. лютого 1928 р. під назвою „Самогон і наша суспільність". А саме:

„В попередній статті — читаємо там — („Самогон". Вісти ВУЦВК ч. 17 від 20. січня н. р.) ми піддали сумнівові твердження Головного Управління Роб. Сел. Міліції, що зменшення числа конфіскованих апаратів пояснюється своєрідною концентрацією самогонного промислу, коли, мовляв, продукція зростає а число апаратів зменшає, і виловлювати їх стає тяжче. З приводу цього твердження ми висловили думку, що мабуть, просто увага міліції до самогону певним чином применшилась, а звідти вже й усі наслідки".

„І тепер виявляється, що ми мали повну рацію. Берім числа першого кварталу 1927-1928 року: за жовтень конфісковано 1.217 апаратів, за листопад 1.528, за грудень — 1.442. Це наслідки боротьби в звичайному порядкові. А ось починається ударна кампанія: з 1-го до 9-го січня (за 9 днів) конфісковано 1.035 апаратів, з 10-го до 19-го (за 10 днів) 1.277, з 19 до 26. (за 7 днів) — 2.051 апаратів, а разом за неповний місяць, — 4.363 апарати, себто вже на 203 відс. більше, ніж за повний грудень м. р. Результат, як бачимо, чудовий, не зважаючи на несприятливі обставини, що їх тутже в інтересах обєктивности, треба підкреслити".

„По-перше, — міліція по горло заклопотана зараз боротьбою з хлібною спекуляцією Є, мабуть таки, й тут не без успіху, раз Україна здолала виконати свій січневий плян хлібозаготівель з перевищенням на 16 відс). По-друге, — що міліції у нас взагалі неприпустимо мало. По-трете, — що міліція ще й досі в боротьбі з самогоном працює в значній мірі (коли не зовсім) ізольовано.

Чим можна ще більше пожвавити темп ліквідації самогонної промисловости? Управління Роб. Сел. Міліції подає, між иншим, цікаві цифри поширення самогону по округах на підставі середнього числа складуваних на квартал протоколів. Виявляється, що „на чолі" самогонної промисловости стоять ось які округи: Київська — 1.600 протоколів, Білоцерківська — 1.500, Харківська — 1.400, Шевченківська — 1.200, Уманська — 1.200, Бердичівська — 1.000, Тульчинська — 1.000. Управління Роб. Сел. Міліції вязауе це цікаве явище з розвитком по більшости цих округ цукрової промисловости. Тут воно має рацію, і ми можемо додати тільки поправку на густоту населення по цих округах, на великий попит і широкий ринок збуту самогону. Але ось теж немалолюдні округи — Сталінська з числом протоколів — 180 на квартал і Запорізька — 180. Ця загадка пояснюється дуже легко: зараз у цих округах більше ніж де інде продається горівки. Тут виправдується те міркування, що спонукало нас зректися прогібіції: горілку проти самогону. Ще нижчі числа протоколів дають округи: Херсонська — 180, Одеська — 80, Маріюпільська — 25. Тут маємо ще одну специфічну причину — місцеве виноградне вино. Звідси можна ще раз зробити старі висновки: **перекинути головну масу горілки на села, щоб нею витискувати самогон і розвивати виноробство та знижувати ціну за вино, щоб ним витискувати горілку.**

Та ця програма — в значній мірі перспективного характеру. А з самогоном треба упоратись у найближчий час. Минулого разу ми вже писали, що не може бути й мови про культурну революцію, доки є самогон. Винищення самогонної промисловости стане першим доказом, що ми справді рушили „в серіоз і надовго" на шлях культурної революції. Коротше кажучи, про рівень культурности нашого села в першу чергу має посвідчити участь нашої сільської суспільности в боротьбі з самогоном".

Ось автор цієї статті дає навіть дуже оригінальну раду для боротьби зі самогоном, а саме: він пропонує просто закидати монопольною горілкою всі розпиті села і тоді самогонництво залишить свій „домашній" промисел, бо не видержить конкуренції з державною горілкою. А далі пропонує клина ще й іншим клином вибивати, тобто: пакувати в розпиячені округи вино для конкуренції зі самогоном. Отже боротьба пеабияка! І культурна революція не мала!

### Справа переселення на Україні.

Дня 8. лютого відбулося в Харкові засідання президії ВУЦВК-ту. На ньому виголосив представник комітету **Попов** обширний реферат про теперішній стан переселення на Україні. В харківських „Вістях" читаємо докладний звіт з того засідання, який з уваги на його вагу дозволяємо собі передрукувати.

„Характеризуючи стан переселення — читаємо там — докладач зупинився на його меті. Мета переселення полягає у вирішенні двох основних питань: заселити незаселені ще великі земельні простори по Радянському Союзі і зменшити аграрне перенаселення на Україні. Велике аграрне перенаселення спостерігається в нас на Україні особливо на Правобережжі в прикордонній смузі. Там на 100 гектарів землі припадає 88 мешканців. Таке густе населення навіть не є характерним для деяких західно-европейських країн. За докладними підрахунками з України слід переселити нині біля 5 міл. населення. Зважаючи на щорічний приріст населення на Україні приблизно на 1.800 тис. чол. до кінця пятирічного пляну переселення можна буде переселити не більше як 1 міл. населення. Є два напрямки переселення: на незаселені ще кольонізаційні фонди Півдня України і за кордони України себто до Сибіру, на Далекий Схід і до Казак-Стану. Переселення на Південь України вже закінчується. Туди переселено 250.000 чоловіка і в цьому році передбачується доселити ще 35.000 чол.

Починаючи з 28 року переселення провадитиметься виключно за межі України. Найважливіше питання, що на нього слід звернути увагу підчас переселення — це справа зрошення переселенських кольонізаційних фондів. На жаль, справа ця нині в невідповідному стані. Потрібні великі гроші, щоб на нових місцях переселення викопати колодязі та зрошувати ріллю. Кредитування, що його видається на переселення, недостатнє для цього. 50 відс. усіх переселенців тільки приблизно задовольняється кредитуванням, в наслідок чого вони й не можуть закріпити як слід за собою землі. Це все приводить до того, що переселенські господарства здебільшого недорідні й малосилі.

Соціяльно-культурне обслуговування переселенців також недостатнє. В нових місцях переселення є мало лікарських пунктів та інших соціяльно-культурних установ. Дітей охоплено школою лише на 31 відс.

Велику роботу виконав переселенський комітет в галузі переселення національних меншостей. До цього часу дано наряди на переселення 7.000 єврейських господарств, на 377 німецьких дворів, на 510 дворів циган, відведено місця для переселення болгар, молдаван тощо.

Як зазначено, вже з 27 року переселення провадитиметься виключно на загально-союзний кольонізаційний фонд. Недавно спеціяльна комісія, куди входили представники переселенського комітету України, обслідувала Бірсько-Біджанський район на Далекому Сході (Амурська округа). Виявлено, що цей район дуже придатний для заселення. За своїми кліматичними умовами, а також, маючи добру врожайну землю, цей район був би найкращим для переселення туди переселенців з України. Територію Далекого Сходу надзвичайно рідко заселено. Залізнича лінія проходить протягом 4.000 кільометрів, земля дуже гарно зрошена, проте, віддаль одного селища до другого дуже велика. Іноді доводиться їхати 200 і то й більше кільометрів. Слід ще зазначити, що в Південній частині Далекого Сходу визрівають досить ніжні культури дерев та інтенсивні культури, що моглиб бути для сільського господарства дуже прибутковими. Туди тільки потрібно добрих тракторів, що моглиб впоратися з тамошнім цілинним ґрунтом.

На союзні кольонізаційні фонди передбачається переселяти не тільки емігрантів-українців, але й інших національних меншостей з України.

Роблячи висновки, зазначив доповідач що головною перешкодою переселятися нашому селянству є те, що селянин не завжди має змогу зліквідувати своє майно. Отже, на це питання слід булоб звернути увагу і видати певні кредити з фонду бідноти для незаможних селян, щоб вони могли купувати у переселенців їхнє майно.

---



# На виборчому фронті.

## ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПІДГОТОВЧИЙ РУХ У КРАЮ.

### ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

*Маріямпільщина.*

Дня 12-го лютого н. р. відбулося передвиборче віче УНД Обєднання в салі „Народнього Дому" в *Маріямполі*. Присутніх около 400 осіб. Про політичне положення і програму Національного Обєднання реферували кандидати на послів Дмитро Паліїв і Василь Добрянський. На віче прибув також гурток поляків з польським кс. Восаком на чолі. Ця „кумпанія" некультурними свистами, криками і вересками підчас співання національного українського гимну виявила свою безмежну лють на дійсно подивугідну патріотичність і солідарність українського населення Маріямполя. Забирав ще голос і якийсь делегат хлібоїдів зі Станиславова Маліновський, якого однак по перших реченнях присутні закричали, такеамо як і делегата від польського безпартійного бльоку, якому таки зовсім не дали говорити. Після короткого, палкого зазиву місцевого селянина Левандівського віче одноголосно і з одушевленням ухвалило довіря партії УНДО та рішило голосувати на листу ч. 18. Вічем проводив о. декан Мотюк. Того самого дня по полудні відбулося велике передвиборче віче під голим небом в одній з найсвідоміших сіл Тисьменеччини, в *Стриганцях*. Присутніх було до 1000 осіб зі Стриганець і довколичних сіл. Реферували кандидати на послів з листи ч. 18. ред. Дмитро Паліїв і Василь Добрянський. Віче з одушевленням витало своїх майбутніх послів і одноголосно одобрило тактику Обєднання та рішило голосувати на листу ч. 18. Пробував говорити щось сільський богатир з Тисьмениці Романчук Гринь, який має жаль, що Обєднання не поставило його на кандидата, а з листи Трильовського, на якій він стоїть на другому місці, не доведеться йому бути вибраним. Присутні, пізнавши його двоязичність, закричали його окликами „ганьба" і він зі встидом мусів зійти з трибуни. — Слід згадати, що в наших околицях зачинає свою сильну агітацію безпартійний польський бльок співпраці з урядом, який для своїх цілей і агітації послугується всякими засобами, які в його розпорядженні, а також людьми, на яких має вплив або які від тих чинників залежні.

Дня 3-го лютого н. р. мало відбутися в *Старих Кутах* передвиборче віче під голим небом з рамени Обєднання. Однак розпочате віче розвязала поліція наслідком криків і верісків сельробівської боївки з Кобак, так що присутний на вічу кандидат на посла листи ч. 18 ред. Дмитро Паліїв був змушений скликати довірочну нараду. Присутніх на довірочній нараді було около 200 людей. Після реферату ред. Палієва ухвалено одноголосно резолюції, якими присутні висказують вдоволення з тактики партії УНД Обєднання, рішають масово голосувати і завзивати всіх до голосовання тільки на листу УНД Обєднання ч. 18, звертаються до українського жіноцтва, щоби масово брало участь при виборах під тим самим жовто-синім прапором Обєднання і остерігають громадянство перед грізною небезпекою, яка йде до нас під інтернаціональними кличами лівих партій.

### ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

*Скалатщина.*

В минулому тижні відбулися в скалатському повіті передвиборчі віча в слідуючих громадах: Дня 3. лютого в *Богданівці*, дня 5. лютого в *Староміщині* та *Доброфівці*, дня 6. лютого в *Мислові* і *Орішівці*, дня 7. лютого в *Качанівці* та *Іванівці*, дня 8. лютого в *Рожиска* і *Турівці*, дня 9. лютого в *Городниці* й *Остапю*. На всіх вічах промовляв кандидат на посла листи ч. 18., селян. *Антін Кунько* з Черниличи Руського, а на вічах у Заливанщині і Староміщині також адв. д-р Андрій Жуковський з Підволочиськ. Не зважаючи на великі морози і сніжну метелицю селяни громадно приходили на віча, на яких виясняно виборчий закон, програму партії Обєднання, а також переведено різниці між програмами інших партій. В кожній громаді вибрано місцевий виборчий комітет Обєднання і ухвалено резолюції, якими рішено голосувати тільки на листу ч. 18.

*Золочівщина.*

Дня 5. лютого н. р. відбулося велике передвиборче віче в *Соколівці*. Віче отворив голова місцевого Виборчого Комітету Іван Видрівський, проводив Йосиф Морачевський. Про політичне положення і програму всіх українських партій, а зокрема партії УНД Обєднання реферував д-р Теодор Венцко зі Золочева. Присутні ухвалили голосувати тільки на листу УНДО ч. 18. і йти до виборів під його проводом.

---

*Перемишлянщина.*

Дня 2. лютого н. р. відбулося передвиборче віче в *Лаланцях* при участи около 280 селян з Лаланець, Пнятина і Вишнєва. Проводив п. Тимошів, реферував кандидат на посла з листа ч. 18. дир. Кузик і д-р Свістель. В дискусії забирав голос п. В. Кушнір та інші, які взивали присутніх об'єднатися у виборчій акції під прапором УНДО. Зібрані ухвалили резолюції, якими одобрюють діяльність проводу партії УНДО і заявляють, що будуть голосувати тільки на листу число 18. Вибрано виборчий комітет Обєднання. — Дня 5. лютого відбулося віче в *Ужеві* при участи около 300 місцевих виборців. Вічем проводив п. Кудик. Реферат про завдання будучої соймової репрезентації виголосив кандидат на посла С. Кузик, а про програму партії говорив д-р Свістель. Після дискусії зібрані з одушевленням ухвалили резолюції за УНДО і за листою ч. 18., та візвали всі ліві партії, щоби залишили свою шкідливу роботу. — Дня 5. лютого н. р. відбулося віче в селі Коросні. Присутніх около 200 селян. Реферували кандидат на посла С. Кузик і д-р Свістель. Зібрані одноголосно ухвалили голосувати тільки на листу ч. 18. — Дня 8. лютого н. р. відбулася нарада Виборчих Комітетів 17-ти сіл судового повіту в *Перемишлянах*. Проводив М. Луцький. Представники всіх комітетів здавали звіти з виборчого руху в своїх селах. Настрій по всіх селах прихильний тільки для УНДО. Всі представники сіл заявили, що не будуть допускати до сіл агітаторів інших партій.

---

## ВІДГУКИ ДНЯ.

## Вибори в лицях.

II.

Як я вже згадував у попереднім фейлєтоні, виборче полум'я обхопило край, огняні язики мелькають, а випари заморочують голови тим, хто їх має.

А їздці Апокаліпси танцюють по всіх усюдах...

Передімною виборча летючка з другим їздцем:

Н. Н. (nomina sunt... не пишу odorosa", бо знов мені пощепіть на „odiosa" народився в селянській сім'ї, чим дав доказ, що все і всюди з трудовим народом.

Іван Франко (поет, письменник, учений) посилав його до гімназії. Це не значить, що Франко давав на його удержання, а тільки те, що будучий кандидат на посла вивчився був раз так гарно Франковий вірш, що священник, учитель і ще дехто рішили, що з хлопця будуть люди.

Чи згадали — не в тому суть справи, але що хлопець почав ходити по гімназіях, де мав нагоду бути під різними проводами, це факт.

В одній був під проводом директора і катехита, в другій під проводом катехита і директора, в третій під проводом самого директора, а в четвертій під проводом самого катехита.

Будучи ще в гімназії, пізнав душу твердих лемків, м'яких бойків і таких „на середно" гуцулів.

Гартуючи в собі державницьку думку, склав іспит зрілости і записався на університет.

Від тієї хвилі будив, де міг, селянські маси, а навіть під проводом одного вдовиця і через одного посла причинився до перенесення одного урядника-шовініста, чим започаткував зміну режіму в Галичині. Це мало колосальний вплив не тільки на його автобіографію, але й на цілу соймову систему.

В часі світової війни загнала його хуртовина з Руси на Україну, де під проводом шваґра, тестя, кревняка Михайла Драгоманова, а під титулом рідної сестри якоїсь знакомою Лесі Українки, провів курс для українських учительок (із), з чого обидві сторони були дуже вдоволені і з чого потім вийшло богато добрих синів і доньок України.

Вернувши в Галичину, перейшов стільки саме таборів, скільки партій. Побування у партіях дало йому можність оцінити всі шанси і він нарешті опинився в тій партії, яка зголосилася поставити його кандидатуру.

З висоти своєї, добре поставленої, канцелярії став батьком і опікуном, поставивши на перших місцях організацію в політі[illegible].

„Праця з народом, для канцелярії" — ось зміст і зміст життя становища трудових мас, яких поставили перед доконаний факт.

*Галактіон Чіпка.*

---



# В безконечній черзі...

## ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

### СІМНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Нинішній день розправи поза короткими переслуханнями свідків Янини Гачевської, д-ра Тадея Литвиновича і д-ра Яна Нементовського виповнили в цілости зізнання шефа поліційної розвідки у Львові, надкомісаря **Станислава Мітлєнера.** Зізнання ці, заповіджені й відкладані вже від кількох днів, стягнули таку масу публики, що вона заповнила не лише всі лавки, але й затарасувала всі переходи і всі місця з боку.

Щодо самих зізнань надком. Мітлєнера, то, як можна було й надіятися, він обтяжував у них усіх обвинувачених, в першу чергу очевидно Атаманчука й Ів. Вербицького. Позатим обтяжив сильно Мих. Вербицького, якого назвав головним аранжером убивства, довершеного на особі кур. Собінського. З інших обвинувачених надком. Мітлєнер обтяжував ще спеціяльно Стефанишина, Головінського, Дзіся і Матийціва.

Свої зізнання надком. Мітлєнер складав у такім порядку, в якім ставив до нього запити спершу предс., а потім прокуратор. На деякі запити він відповідав коротко, але в більшости він розводився над питаннями ширше і докладніше. Ми подаємо ті зізнання в такім порядку, як вони були зложені.

Зізнання свої скінчив надком. Мітлєнер в год. 2.30. Мали ще ставити до нього запити оборонці підсудних, але з уваги на змучення свідка предсідник зарядив, що зі своїми запитами до надком. Мітлєнера оборонці виступлять щойно завтра, в пятницю.

—о—

Першим свідком нинішнього дня була п-і

**ЯНІНА ГАЧЕВСЬКА,**

літ 39, жінка урядовця Міського Банку, римо-кат., незаприсяжена. Св. зізнає, що д-р Цепельовський був у неї з лік. візитою в неділю 24. жовтня 1926, що вона добре собі пригадує. На запити оборонців св. каже, що візита д-ра Цепельовського у її хорого мужа не тревала довше, як чверть години. Платила за авто мама свідка, що зійшла була на долину.

Як другий свідок зізнавав

**Д-Р ТАДЕЙ ЛІТВІНОВИЧ,**

міський лікар, незаприсяжений. Свідок памятає, що обв. Ів. Вербицький жалувався у нього на спухнення ніг і кашель. Свідок записав йому квасну воду й аспірину. Чи приказав тоді, щоби він при дальших переслуханнях сидів, нині не пригадує собі. Св. бачив ногу обв. І. Верб., яка була спухла.

Черговим свідком був

**Д-Р ЯН НЕМЕНТОВСЬКИЙ,**

літ 53, тюремний лікар, незаприсяжений. Зізнає, що має річно 1.500—2.000 свіжих пацієнтів, яких стан мусить провірити. Памятає, що обв. Ів. Верб. жалувався перед ним, що його поліційні функціонарі (Мітлєнер, Будний й ін.) били. Показував теж свідкові спухлу ногу. Все те свідок записав скрупулятно до книги оглядин. Свідок після цього відчитує з книг оглядин, що обв. Ів. Вербицький зголошувався до лік. візити 4. лютого 1927, а потім 4. березня. Першого разу нарікав на спухлу ногу і груди, другого разу на відмороження руки.

Опісля серед загального зацікавлення й певного напруження ввійшов на салю шеф політ. поліції

**СТАНІСЛАВ МІТЛЄНЕР,**

молода людина (літ 30) римо-кат. надком. поліції, якого заприсяжено без спротиву оборони.

Св. оповідає на питання предсідника, що вже в осени 1925 р. поліція довідалася, що на кур. Собінського, послів Грабського і Прушинського У. В. О. видала присуд смерти. Заряджено охорону згаданих вище осіб, але потім на їх бажання охорону стягнено.

Про убивство кур. Собінського поліцію повідомлено найдальше в 20 хвиль після його довершення. Св. поспішив негайно на місце і зачав слідство, яке йшло дуже тяжко. Устійнено, що було 3 учасників убивства, 2 безпосередних, а 1 мав їх повідомити, коли кур. зближався на Королівську вул. Першим переслухано двох хлопців з бурси, які подали в загальному вигляд убийників і описали їх утечу. Тому, що був певний здогад, що убийники приїхали на Королівську вул. автом, заряджено провірку авт і шоферів. Стверджено небавком, що в тому часі поза їздою шофера Батятинського і Гасмана ніхто в ту сторону не їздив. Шоф. Батятинський зголосився на поліцію ще того самого вечера й описав свою їзду на Королівську вул. під ч. 10 (на розправі зізнав, що під 8). Їхав з одним пасажиром і вернув з ним також до міста. Пізніше стверджено, що шофер Гасман віз того самого дня в сторону Королівської вул. спершу д-ра Цепельовського, а потім двох людей. Гасмана переслухував ком. Конарський. Дотично дати 19. жовтня 1926 шофер не мав найменших сумнівів. Також пізнав з місця вищого пасажира, а щодо нижчого мав сумніви, бо його добре не бачив. Свідок признає, що між зізнаннями Гасмана і зізнаннями хлопців були деякі суперечности. Між ін. хлопці описували інакше убрання убийників і накриття голови, а інакше шофер Гасман (своїх подорожних), але це на думку свідка не значить нічого.

Поліція дістала небавком інформацію, що аранжером убивства був „Шульц" recte „Васильків" (псевдонім). „Шульц" уже давніше переходив раз границю до Німеччини і за той недозволений перехід дістав 6 тижнів, які відсидів. Потім був він між учасниками нападу на почту у Львові і в Долині (але вже як „Васильків"). По довших зусиллях поліція ствердила, що „Васильків" — це Михайло Вербицький, що вже віддавна як підозрілий був під наглядом поліції. Псевдонім „Шульц" каже свідок, був ідентичний з „Васильковим" і він („Васильків") мачав свої пальці в аранжуванні убивства куратора. Вдарило було поліцію при інвігіляції Мих. Вербицького ще й те, що він явився на кілька днів перед убивством у Львові, хоч загалом дуже рідко заїздив до Львова.

Заряджена обсервація мешкання Вербицьких, зокрема Ів. Вербицького, потвердила, що там сходяться члени У. В. О. Стверджено, що там мешкав нелегально й Антін Стефанишин, що мав в організації функції зв'язкового.

В половині січня 1927 відбувся у Львові зїзд провідників відділів У. В. О. в Галичині. Поліція інвігілювала пильно підозрілих і так поволи заарештувала всіх відомих їй членів У. В. О. у Львові. Вербицьких і Яницьку арештовано 17. січня 1927.

Щодо шпіонажі, то її на думку свідка стверджено понад усякий сумнів.

Дня 20. січня 1927 переслухано на поліції вперше обв. Атаманчука (як Віласа), якого випущено по кількох годинах додому. Він просто бігом полетів до свого помешкання і на другий день його у Львові вже не було. Аби шофер Гасман був уже разом з Атам. при першій конфронтації (20. січня), св. уважає це за виключене. Він тільки міг бачити його через відхилені двері...

На дальші запити предс. свідок оповідає, що по арештуваннях у січні в кругах У. В. О. настав переполох, бо, як поліція довідалася з кругів української молоді, між арештованими був і один з убийників. Найбільше був тим збентежений обв. Головінський, один з провідників У. В. О., що був ще на волі і під впливом того перестраху не заховував уже навіть дальше обережности, як це робив до того часу. (Гол. був постійно під доглядом поліції). При тому арештований Ів. Вербицький, питаний про другого [illegible] фотографованого з ним на спільній [illegible], сказав, що це — Сорока. Це було для поліції дуже підозріле і за тим „Сорокою" заряджено негайно пошукування, при чому розіслано до всіх поліц. станиць його знимку. Знимку зроблено саме з тої спільної фотографії, знайденої при ревізії у Вербицького.

З черги свідок оповідає, як Гасман пізнав обв. Ів. Вербицького. Гасмана установлено в сходовій клітці, так, аби він все бачив, а його аби ніхто не бачив. Переходили всі арештовані, яких переношено про око з одної кімнати до другої. Тоді Гасман пізнав Ів. Вербицького і повідомив про це свідка.

На пит. предс. св. оповідає дальше, що сторона [illegible] інвігіляція Ів. Вербицького зачалася щойно по 25. листопада 1926. Інвігіляцію цю заряджено передовсім наслідком підозрілої діяльности його брата Михайла. (По псевдонімі „Шульц" Мих. Верб. признався, мотивуючи це тим, що зловлений при переході нім. границі в Тарновських Горах хотів від німець уникнути більшої кари).

Потім свідок оповідає, як він переслухував і агноскував обв. Атаманчука. Коли шофер Гасман пізнав Атаманчука, він спитав його: А чому ви не пізнали мене при конфронтації в січні? Св. каже, що Атам. хотів відтворити перед Гасманом цілий образ тої першої конфронтації, хоч її в дійсности нібито не було. (Гасман був при конфронтаціях на поліції 20. і 24. січня).

Після того заряджено п'ятьохвилинну павзу.

По павзі свідок відповідає дальше на запити предс. Він каже, що поліція мала конфіденціональні інформації, що обв. Юл. Головінський був керманичем крайової організації У. В. О. Крім того стверджено, що він у 1925 р. був на зїзді У. В. О. в Ужгороді й удержував звязки з усіми членами У. В. О. Бачено теж, як він на біржі міняв нераз долари.

Щодо Стефанишина, то ще 1922 р. було відомо, що він брав участь у саботажах і інших актах терору супроти льояльних українських громадян. Мешкав при кінці нелегально у Вербицьких.

**Роля Гука в освітленні надком. Мітлєнера.**

На питання предсідника щодо особи Михайла Гука надком. Мітлєнер заявляє, що до убивства Гука признається У. В. О. в своїм органі „Сурма".

Гук брав у рр. 1922—1924 живу участь в акціях У. В. О. і був членом т. зв. „Кобуса" (Комітету бойкоту українських студентів, що студіювали на польському університеті). Поліція довідалася, що У. В. О. з розмислом і за згодою Гука проголосила його конфідентом, аби через нього мати всюди там доступ, де інакше не могла би таким чином увійти. У. В. О. ходило про те, аби вона при помочі так збираних Гуком інформацій могла демаскувати різних небезпечних для себе людей.

По якімсь часі Гук поріжнився з членами У. В. О. на особистім тлі і дещо розійшовся з ними. В 1925 р. Гук по інформаціям поліції мав виконати атентат на Прушинського, аби таким чином реабілітуватися в очах тих, що перестали йому вірити. Але поліція тому перешкодила. Потім Гука навіть бойкотовано і він був у дуже важкім положенні, бо не міг виясняти своєї дійсної ролі. Його посвята для добра організації була — на думку свідка — величезна, але того члени У. В. О. не розуміли і не могли зрозуміти. Дійшло до того, що Гукові вже загально недовіряли, а що при цих виборах він, знаючи масу людей, міг відіграти немалу ролю, то його застрілено і таким чином унешкідливлено.

Щодо обв. Дзіся, то св. його переслухував. Арештовано Дзіся в травні чи в червні 1927, як він явився у Львові. Передтим уже стверджено, що він був у живих зв'язках з обв. Мих. Верб. При своїм арештуванні Дзісь викинув картку, в якій були розвідочні інформації про військові справи.

Св. на питання предсідника щодо баттизацій зазначує, що він є рішучим противником биття людей і ніколи не вдаряв обв. Ів. Вербицького. Обв. Іван Верб., зізнавши дещо в слідстві, що його в очах товаришів могло компромітувати, хотів себе таким наклепом на св. реабілітувати в очах [illegible]. Зрештою У. В. О. виробила спеціяльні інструкції про те, як її члени мають зізнавати перед судом і як мають потім оправдуватися — змінами зізнань.

**Запити прокуратора.**

На запит прокуратора свідок заявляє, що Гасман спершу хотів ухилитися від зізнань, але потім зізнав рішучо, що з [illegible] [illegible] обох головних обвинувачених. Вказуючи їх, [illegible] [illegible] [illegible]; при тому [illegible] і бачив їх обличчя. Тому й пізнав їх.

На дальший запит [illegible] обох св. каже, що

„Васильків" — це відомий комуніст Крілик, який з нинішньою справою не має нічого спільного. Він і з „Васильковим" (Мих. Верб.) не має нічого спільного, як тільки псевдонім.

### Що таке У. В. О.?

На запити прок., які ціли має У. В. О., св. розказує, що У. В. О. існує від 1920 р. Вона старається за всяку ціну не допустити до співжиття між народністю українською й польською і вічно ширить ферменти. Спершу називалася та організація „Воля". Головою У. В. О. є Евген Коновалець, полковник військ У. Н. Р., тепер у Берліні. Спершу організація співпрацювала з диктатором д-ром Петрушевичем, але коли по вирішенні справи Сх. Галичини (березень 1923) д-р Петрушевич порозумівся з большевиками, У. В. О. веде акцію самостійно — під опікою німців У. В. О. має реферати: головна її мета — ширити ірреденту на зах.-українських землях і збирати інформації про військові справи в Польщі для вжитку німців, які цю організацію за те удержують.

На дальші запити прокуратора св. розповідає, як то поліція з трудом, але скрупулятно й сумлінно, збирає свої інформації про підпольну роботу У. В. О. Поліція всі ті інформації докладно контролює, і то на всі боки. Дуже часто зголошуються до поліції самі члени У. В. О. з різними інформаціями. Роблять це звичайно „слабші індивіди", або з інших причин. Тому поліція не мусить аж так дуже добиватися за інформаціями.

В дальшому свідок оповідає про з'їзд, [illegible] полк. Коновальцем в Берліні 1925 р., на якому влаштовано розвідочні курси для учасників. У січні 1927 р. відбувся з'їзд керманичів краєвих станиць У. В. О. у Львові, про що поліція була заздалегідь повідомлена.

Про обв. Антона Стефанишина св. додає ще, що він був дуже небезпечним бойовиком і саме він дістав спеціяльну похвалу від Коновальця за свою роботу. Коновалець ставить його всім за взір.

Опісля прокуратор питав ще про Сайкевича і Матийціва, яких св. характеризує теж як небезпечних членів У. В. О.

Щодо особи Чернявського, то Атаманчук зізнавав ще в Долині, що він дістав від нього пашпорт на виїзд з Києва до Галичини. Але ці зізнання Атаманчука не робили враження чогось серіозного.

На запит прок., як заховувався Ів. Верб. після того, як його пізнав Гасман, св. каже, що Ів. Вербицький був тоді сильно пригноблений і прибитий. Мих. Верб. робив зате завсіди враження знаменитого й у всіх напрямах вишколеного боєвика. Звичайно до нічого не признавався, а навіть ставився при переслухуваннях рішуче й визиваюче.

Вкінці свідок зазначує, що Гасман не є віняким його кревним і він взагалі ніколи його не знав.

На тому закінчено переслухування надкомісаря Мітленера.

Завтра ставитимуть запити оборонці.

## З театру.

Театр Кооперативи Укр. Театр під дир. Й. Стадника: „ДОН КІХОТ З ЕТЕНГАЙМУ", драма в 3 діях (6 картинах) *Ярослава Галана*).

Члени жюрі Кооперативи „Український Театр" у Львові, що нагородили перший твір молодого автора, не потрібують соромитись: вона не має хронічних хиб наших літературних дебютантів і жодної із частих, що попадаються у наших старших авторів історичних пес. Не є це псевдоклясична драма із патетичною красномовністю, що ллється потоками строф: нема в ній дешевого патріотизму поділеного на два протилежні кольори між дієві особи: на чорні та білі характери. Не мати загально поширених хиб, не для деяких авторів у даній моменті, впр. такого літературного занепаду як нині в Галичині — перша велика прикмета.

Автор прибрав у постаті із французької революції вічно живу проблему: боротьбу за волю батьківщини всіма можливими засобами. Проблема непоставлена руба у такій гострій формі, а висписована ваганнями людини, що воліє великий геройський жест добровільної смерти, від пересічної принижуючої боротьби, в якій єдиною обороною було би вдарити ворога ніжем, кінжалом і т. п. Чи людина, що в боротьбі за волю рідного краю вріжеться всіх засобів силу та насильства стає Дон-Кіхотом у такому розумінні, як хотів бачити Дон-Кіхота Сервантес: геройським лицарем-мрійником, чи стає Дон-Кіхотом тільки у смішному розумінні?

Доказом таланту автора є саме те, що він лишив розв'язку цього питання глядачеві. Підчас пеоси не чути опліски молоді на адресу деяких патріот місць, дивним у неї [illegible] протиставити ... протилежні. Підчас перерви доводилось чути суперечку: якою є дійсна тенденція автора — жовто-блакитна чи червона?

Що із цієї пєси зробив наш театр? Багато-багато менше як міг і як повинен був... бодай із любови для такої рідкої ластівки на нашім театральнім небі як новий драматичний твір.

Інтерпретація пєси у сценічній передачі відобрала в першій мірі чар головному героєві. Дир. Стадник, узявши на себе ролю молодого князя Д'Ангена, не міг змінити деяких головних рис своєї міміки та жестів, що рішуче не давали змоги захопитися цією постаттю. Дарма, що сам він пробував захоплюватись, промовляти із палом і силкувався вложити в свою креацію молоду душу, спрагнену кохання, волі, влади та справедливости. Дир. Стадник належить до акторів, що передумують свої ролі, а не відтворюють їх в останній мент інтуїтивно та безпосередньо. І тому як режісер він повинен би знати: що актори цього типу дуже рідко в силі заволодіти ролею, якої вся привабливість скривається у теплій безпосередности, що ллє від усієї особи. Тембр голосу та природний, невивчений жест мають тут більше значіння як уся обдумана техніка гри. А саме цього бракує дир. Стадникові у таких ролях безнадійно. Па вже його друга в останніх часах невдатна проба наслідувати симпатичну молодість.

Ролю князя Д'Ангена безумовно краще підійшла би п. *Бенцалові*, який мусів грати старця. І його інтерпретація не йшла по лінії ідеї автора. Др. Айлес це не пригноблений меланхолік, а людина сильного, немилосердного погляду на світ, в якого омани не хоче і не може вірити. П. Гірняк зовсім добре грав ролю Дімурі'є, але як ні він ні режісер пєси не зміркували, що він не може бути в генеральській уніформі? Адже в І-ій дії виразно всі здивовані, звідкіля слугашпигун знає про те, що він — офіцир!

Щодо менших роль — усі мусіли жалувати, що п-ні Кривіцька природна та інтелігентна в кожній фразі так хутко мусіла вийти зі сцени: п. Неделко та п-ні Бенцалева не псували нічим настрою, навпаки. Зате п. Ярема мав маску не старого нещасливого батька, який заслуговує на співчутливість у своїй жандармській професії, а маску — китайця. Божеська Жозефіна, жінка „бога війни" нічим не винна перед дирекцією нашого театру, що вона нічим не була подібна до п-ні Козакової.

Теж само автор пєси не винен, коли дехто виходив з театру має враження, що пєса задовга. Ні трохи: драма написана енергійно, короткими штрихами. Якби більшість акторів вивчила свої ролі, весь темп пєси виглядав би інакше. Якби режісер подбав, щоби короткі поетичні думки подані сям-там дієвими особами доходили до салі, незаглушені ні шумом дощу поза кулісами, ні дзвонами, ні грою скрипки ні сопілки, ні... суфлером, неодин слухач оцінив би пєсу інакше. Дирекція театру подбала яко мога за сяку-таку обстановку, але не поставилась до пєси хоча би з таким зацікавленням як до якоїнебудь чужинної безглуздої оперетки і не подбала навіть віданим видрукувати програмок з дієвими особами, щоби публика могла легше зорієнтуватися в змісті пєси.

*Мих. Рудницький.*

### ЛІСТИ В СТАНИСЛАВОВІ.

**Станиславів**, 16. лютого 1928.

Окр. виб. комісія 53. у Станиславові затвердила лісти до сойму: 1, 2, 4, 5, 6, 8, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 26 і 33 та недержавні лісти: 36 Юрка Носкова, 37. українське безпарт. угрупування, 38. ліста Кузменьчука Мих. Уневажнено кілька льокальних лист і лісту Хлопського Союзу та лісту української соц-рад. партії лівиці до сойму і сенату.

### ЗНЕВАЖЕННЯ КАНД. НА ЛЬВІВ ПРИЛУЦЬКОГО.

**Рівне**, 16. лютого 1928.

В процесі адв. Ротфельда проти лікаря Бейліна за обиду чести боронив обвинуваченого адв. Прилуцький, кандидат „Агуди" у Львові. На павзі Ротфельдова жінка збила Прилуцького по лиці.

### „ЕПОКА" ПЕРЕСТАЄ ВИХОДИТИ.

**Варшава**, 16. лютого 1928.

Є чутки, що орган польської Партії Праці „Епока" перестане виходити з днем 1. червня 1928.

### ШВАРЦБАРТ ІДЕ ДО ПАЛЕСТИНИ.

**Варшава**, 16. лютого 1928.

Шалом Шварцбарт переноситься до Палестини. В тій справі звернувся вже до англ. консуляту. Всі документи з справі процесу забере зі собою, бо хоче їх дати жид. бібліотеці в Палестині.

### КРІЗА РУМ. УРЯДУ.

**Букарешт**, 16. лютого 1928.

Положення в парляменті ослабило дуже становище уряду. Братіану звернувся до мін. Тітулеску, щоби перервав свою подорож за кордоном і вертав у Румунію. Можлива є дімісія кабінету. Можливо, що кабінет утворить проф. Йорґа при участи ген. Авереску, Тітулеску, кн. Стірбея і ген. Прагадіна.

## Біржа.

### Гроші.

Долар 8·88·00—8·78·50, канадійський долар 8·83·50—8·84·00, корони чеські 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·8), рум. лея 0·05·09—0·05·50, французький франк 0·34·60—0·35·80, швайцарський франк 1·71·50—1·71·80, англійський фунт 43·40—43·70, німецька марка 2.11·95, данцігський гульден 1·72·99, червінець 3·.50—32·8).

## НОВИНКИ.

— **Львівська хроніка.** На вул. Вулецькій ч. 6 застрілився 17-літній гімназист Тадей Савчин, учень XI-ої гімназії. Лишив записку: „Відбираю собі життя з власної волі. Причина не мусить бути комунебудь відома". Колись пильний учень, останніми часами почав лектувати школою і бавився у веселім товаристві. — Якогось гарного директора мав один із львівських банків, покищо притаєного під буквою „В", щоби не пошкодити інтересам банку. Цей фінансіст у порозумінні із землевласником зпід Рогатина і одним львівським посередником продали священикові Лупеві неіснуючий ліс і узяли великий задаток у долярах. Усі три спільники арештовані. — Поліція переловила „гільтайську трійку", що грабила крамниці і добичу ховала в безпечнім місці у каналах. Один із них Дубина-Дубинський убив кілька днів тому свого професійного товариша Кураша. Все накрадене добро поліція віднайшла. — На протязі одного дня у Львові горіло в шести місцях.

— **Кіна страйкують!** Що зробить тих кілька тисяч людей у Львові, що вдоволяє що-вечера кіна, коли вони зачинені — невідомо. Чи їх розпука не дійде до такої сили, що вони зорганізуються в окреме товариство „Оборони десятої Музи", яке домагатиметься, щоби з інтересі людського щастя кіна були звільнені від податків не то надзвичайних, але навіть звичайних?

— **Темна хроніка.** Два панки вмішані в відому справу пофальшування заповіту бл. п. Тишковського — герої перемиського процесу — Візнер і Генрик Боберський порадили собі як уміли; перший утік перед 15-міс. вязницею за кордон, другий прохає президента республики дарувати йому 2 роки вязниці. Новий процес у цій нескінченій справі потріває який місяць.

— **Вибори, школа та комунізм.** У Стрижові над Вислоком арештували адвок. кандидата Яна Вцісла, комуністичного діяча, в якого найшли чимало літератури для пропаганди та приватних політичних листів. Після його арештування в місцевій гімназії зорганізували демонстрацію з протестом і повибивали шиби, понищили печі та викрикували: „Нехай живе комуна"!

— **Смерть Асквіта.** Помер англ. дипльомат, що на протязі 25 літ був провідником англ. ліберальної партії. Він мав почесний титул льорда Оксфорда. Політичну діяльність почав підчас виборчої реформи Дізраелі в 1884, коли два велитні тодішньої політики льорд Біконсфільд і Гледстон виступали проти себе з різними програмами. Тоді-то Асквіт рішив стати наслідником Гледстона, який казав про необхідність великих державних реформ від автономії Ірландії починаючи. Після 10-літньої опозиції проти консервативного уряду, Асквіт стає канцлером скарбу, а в 1908 р. премієром. За кабінету Асквіта прийшла на Англію доба далекосяжних реформ. У 1916 р. його місце займає молодий суперник у партії Льойд Джордж. Після війни приходить до розбиття ліберальної партії, її ворожнечі, а потім (1925 р.) знову до згоди між двома її крилами. Асквіт утомлений віком і боротьбою відсувається в останніх роках від політики.

— **Рекорди.** Голову мексиканської аграрної партії Крвесто Реаль засудили недавно на смерть і розстріляли. Реаль ранений у голову та груди прикинувся мертвим і його лишили на місці. Він доповз кілька км. у страшну спеку до міста Осумба. Звістка про чудесне спасення Реали розійшлась по місті; втікача взяли із шпиталю і розстріляли — вдруге, остаточно. — Консуль Куби на острові Майорка, Мальом, заснув із папіросом в устах; від папіроси загорілось його убрання і він від ран помер. — У Льондоні відкрили спеціяльну підземельну електричну залізницю для розношення листів. Її тунелі тягнуться на 10 і пів км. довжини. Всю залізничу сітку вводить у рух автоматично одна особа — гудзиками та підоймами. Зударі поїздів неможливі. Весь шлях, вся дорога, такий мініятурний коштує півмільйона фунт. Але доходи покривають уповні ці видатки, бо англійці пишуть ділових листів мільйонами.

— **Чудасії.** Відома російська балерина Гельцер, що виступає тепер у Шльоко мала такий процес: мешканці дому, де вона жила подали її в суд з домаганням щоби вона позбулась із своєї хати кози, якої запах для сусідів нестерпний. Але коза була для балерини необхідна до балету, де вона виступала разом з нею. Артистка доказувала, що мусить учити козу в хаті та підготовлятись з нею до ролі. Суд признав, що хоча пахне погано для сусідів, а проте має право мешкати із артисткою.

— **Свято уродин Едісона.** 12-го н. м. Едісон святкував день своїх 81 уродин. Він бадьорий і здоровий. У місті Форт-Маєрс, де він живе 4000 шкільної дітвори витало його великим „пудінгом" (рід торта) з 81 електричними лямпками. Ці лямпки це традиційні свічки, які засвічують у відповідній скількости в день свята уродин „ювилятови". Цього року Едісон обіцяв відсвяткувати свій 1000-ний патент на новий винахід, який покищо держить у тайні.

— **Із шахових змагань.** У віж. нинішніх міжнародніх шахових змаганнях у Берліні зайшла несподівана зміна: Боголюбов програв партію проти Штайнера, так, що Німцович посунувся на 1 пункт наперед. Шойно за ним іде Боголюбов, Реті та Юнер. Німцович та Алгуес досі не програли партії.

— **Виборчі штукарства.** У Франції вибори щойно в маю. Але вже тепер гуде там від кандидатів. Найбільше є їх поміж адвокатів, які походять паном, а клієнтів мають небагато. І кожний придумує інші способи, щоби стати яко мога швидше популярним. Один із них Валенсі, що кандидує на провінції придумав таку штуку: Він став конферансієром по мандрівних театрах, виходить перед виставою перед завісою і представляє акторки, захвалюючи їх красу та талант. При цьому він виявляє і свій талант. А щоби зміцнити симпатичне враження своєї особи розсилає своїм виборцям — селянам! — свої правничі твори з власноручними присвятами та портретом. Чи вийде він таким робом послом, невідомо, але що його твори розійдуться то це певне.

— **Маскарадні нагороди.** Від комітету Маскаради „Т-ва письм. і журнал." і Кооперативи „Український Театр" на день 18-го н. м. довідуємось, що крім уже згаданих нагород, які будуть призначені на балі за найкращі маски, комітет одержав ще нові такі: образ П. Холодного, дві італійські мініятури арт. Дядинюка, килим із робітні П. Хамули, мережана доріжка на скатерть із шести серветками від кооп. „Нова Хата", „Енеїда" ілюстрована з люксус. оправі і Полтава Б. Лепкого від Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, право на безплатну кабінетову фотографію від фот. робітні Янушевича.

— **Світова всячина.** У Харкові настали тими днями морози в 27 степ.; щодень сотні людей шукає лікарської помочі на відморожені частини тіла. — Румунського комуніста бувш. посла Стефанова засудили на 8 літ вязниці. — Висла вийшла з берегів і залила деякі села. — Афганістанський емір виїхав з жінкою та своєю ескортою у Швайцарію. — Італ. уряд починає переговори із Спол. Державами про підписання арбітражного договору. — Перед трибуналом у Ляйпцігу розбирають тайно справу інсп. поліції із Мець, Кремера, обвинуваченого в шпигунстві на річ Франції. — У Вашингтоні дістали звістку, що голова повстанців у Нікарагуа, ген. Сандіно втік до сусідньої республики Гондурас. — Панамериканський конгрес не дійшов до порозуміння. — Франц. чемпіон у ситківці Борогра програв у Мальбурні проти австралійця Крефорда з результатом 1—6, 4—6. — Франц. драмат. автор Пєр Вебер визвав на поєдинок письменника Моріса Ростана, ображений за статтю. — Румун. посол Попович визвав на поєдинок посла Лупу, який заявив, що з людиною, якою він погорджує — не бється.

— **Особисті вісти.** Дня 9-го лютого 1928 відбулася у великій залі Карлового Університету в Празі промоція п. Романа Мацулика, родом з Перемишля на доктора природничих наук.

## Театри.

„Кооп. Український Театр" під дирекцією м. Стадника (вул. Шашкевича).

Перерва.

**Міський великий театр:**

17-го г. 4. попол. „Чупурек" Бен. Герца.
17-го г. 7·30 веч. „Цілунок Попелюшки".
18-го г. 3. попол. „Страшний Двір".
18-го г. 7·30 веч. „Феноменальна умова".
19-го г. 12 впол. „Чучурек".
19-го г. 3·30 попол. „Кавалєрія Рустікане" та „Чачія".
19-го г. 7·30 веч. „Цілунок Попелюшки".

**Міський „Театр Новин":**

17-го „Дівчина Пусти".
18-го „Дівчина Пусти".
19-го г. 3 попол. „Найкраща з жінок".
19-го г. 7·30 веч. „Дівчина з Пусти".

**Кіна.**

„Аполльо": Мущина з минулим.
„Палас": Симфонія змислів.
„Лев": „Звеличана".
„Фатаморгана": „Парада рекрутів".

## Передвиборчі віча і збори.

**ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).**

**Повіт Печеніжинщина!**

Дня 26-го лютого ц. р. в год. 11-ій Текуча для сіл: Березів Нижний, Люча, Текуча, Акрешори, Березів Середний.

**Повіт Надвірнянщина!**

Дня 26. лютого відбудеться передвиборче віче УНДОбєднання в **Зеленій.**

Дня 27. лютого ц. р. передвиборче віче в **Пнїві.**

Дня 28. лютого велике повітове віче в салі „Народнього Дому" в **Надвірній.** Початок в год. 1-шій в полудне. Реферувати на вічах будуть кандидати листи ч. 18. на 53. округ.

**Повіт Отинійщина!**

В неділю дня 19-го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче УНДО в **Гостові.**

В вівторок дня 21-го лютого ц. р. відбудеться велике повітове передвиборче віче в салі „Сокола" в **Отинії.** Початок в год. 12-ій в полудне.

Дня 23. лютого відбудеться передвиборче віче в **Бабянці.**

Дня 25-го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче в **Кривотулах Нових** в год. 12-ій, а в **Кривотулах Старих** для Кривотул Старих і Красилівки в год. 3 ій.

Дня 26-го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче в **Голоскові.**

**Повіт Галиччина!**

Дня 18-го ц. м. відбудеться о год. 11-ій рано велике передвиборче віче в **Острові для Острова, Суботова, Перловець, Колодієва і Дорогова.** Реферувати буде кандидат на посла листи ч. 18 Василь Добрянський.

Дня 18-го ц. м. в год. 2-ій попол. відбудеться велике повітове віче (на подвір'ю госп. Юсевича) в **Галичі.**

**ОКРУГ 52. (СТРИЙ).**

**Повіт Сільщина!**

Передвиборчі віча Обєднання відбудуться:

19-го лютого ц. р.: **Крушельниця, Козьова і Оравчик, Тухолька, Орава, Погар.**

Дня 22-го лютого ц. р.: **Гребенів, Коростів.**

Дня 26-го лютого ц. р.: **Головецько, Грабовець, Рипів, Рожанка Вижна, Рожанка Нижна.**

**Повіт Дрогобиччина!**

Дня 19-го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче в **Опаці.**

На всіх вічах реферує кандидат на посла листи ч. 18 Антін Максимович.

**ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).**

**Повіт Козівщина!**

Дня 26-го лютого ц. р. о год. 10-ій пополудн. відбудеться в Козовій в салі читальні „Просвіти" передвиборча нарада на яку кожний громадський виборчий Комітет Обєднання вишле безумовно **трьох делегатів.** Справа дуже важна і пильна.

## За здобуття українського мандату у Львові.

НАРОДНИЙ ВИБОРЧИЙ ФОНД ДЛЯ ЛЬВОВА.

Аптекар Михайло Теплецький зложив на виборчий фонд Українського Народного Виборчого Комітету на місто Львів 250 зол. і кличе: о. Івана Лішинського з Борислава, о. Теодора Попеля у Львові та д-ра Миколу Терлецького з Густанович. Жертви присилати на вкладкову книжечку „Центробанку" 2.845, Львів, Ринок 10.

## ✝ Посмертні згадки.

**Петро Гнатовський,** директор белзького Союзу Кооператив, б. старшина-сотник УГА, помер, підкріплений Найсв. Тайн., дня 5. лютого в домі Вп. П. Салуків в Белзі. Похорон відбувся 8. II. Покійний, селянський син, походив з Цикова, гімназію покінчив у Перемишлі. Від початку світової війни стояв весь час на фронті і дослужився старшинського степеня. Весь час наших визвольних змагань вірно і чесно служив своїй Батьківщині, перейшов цілу народню трагедію з Тухолею включно, де перемучився девять місяців. Відтак приїхав у Белз і тут разом з іншими оснував повітовий Союз Кооператив, був його першим і найдіяльнішим робітником і директором. Помер ненадійно, осиротивши окружні кооперативи. Не вважаючи на непривітну погоду, похорон був величавий. Службу Божу відслужив о. декан Дороцький в асисті місцевого о. дек. Гели і о. Гарасовського. У церкві попращав покійного золотоустий о. Дороцький. На цвинтарі промовив ще раз о. Бахівський, парох Корчмина, а відтак пращали делегації дооколичних кооператив. В імени тов. зброї попращав покійного п. І. Вітик, директор масларні у Потиличі, а від товаришів зі шкільної лавки о. Осип Лещук. В. И. П.!

**Евген Гришина,** ур. 1876 р. у Заліжні, скінчив гімназію в Коломиї, а від 1897 р. учителював: у Кошилівцях, Стопчатові та Єзуполі як управитель приходної школи. В 1919 р. звільнений із служби емігрував на Закарпат. Україну, де працював далі як учитель у Мукачеві, шк. інспектор у Воловім, управл. учитель у Рагові, а при кінці в Ясени. Через свій патріотизм покійний терпів багато від краєвої влади. Звільнений із служби цивільною управою Підкарп. України в Ужгороді вернувся в липні 1927 р. в рідні сторони, а 1-го ц. м. став вести зборні лекції в Антонівці коло Нижнева. Матеріяльні та моральні терпіння підорвали його життя і смерть не дозволила йому продовжувати його освітньо-культурної праці. Покійний залишив зовсім незабезпечену дружину. В. И. П.

## ОПОВІСТКИ.

**Акціонарі** акційної Спілки для будівельного промислу давніше Іван Левинський можуть відобрати перестемпльовані на валюту золотову свої акції (5 акцій по 1000 Мп. рівнається 2 акціям по 10 зол.) а також підняти по 0·70 зол. дивіденди від кождої акції маркової емісії за віддаанням купону ч. 4 в Банку дисконтовім варшавськім, відділ у Львові, вул. 3 мая ч. 14. 1534а) 1-1

**Сходини жінок** в справі виборів відбудуться нині в пятницю 17. лютого 1928 в год. 6 веч. в салі „Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22, на які запрошуємо усіх громадянок, яким суспільне добро є дороге. За Виборчий Комітет Українок м. Львова: *Е. Макарушкова, Е. Ігнат.*

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.



## ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.



L. 10 Pr./28

## ОГОЛОШЕННЯ ЛІЦИТАЦІЇ.

Каса Хорих міста Львова оголошує публичну ліцитацію на будівельні і реміснячі роботи (з виключенням інсталяції) при будові Санаторії для хорих на чахотку при вул. Курковій Ч. 31 у Львові.

Пляни будови можна переглянути в бюрі Дирекції Каси Хорих м. Львова вул. Браєрівська 8.

Виміри, умови і опис робіт також можна там підняти за ціну (50) пятьдесять золотих.

Термін відкриття оферт дня 20. березня ц. р. о год. 12 в полудне.

Управа Каси Хорих м. Львова застерігає собі право свобідного вибору оферти.

У Львові дня 15. лютого 1928. 1530 1-1

**За Управу Каси Хорих м. Львова.**

Директор *Ян Щирек.* — Предсідник Управи *Михайло Христовскі.*

## Рахунок білянсу з днем 31. грудня 1927

**АКТИВА.**

| | зол. | зол. |
|---|---|---|
| 1. Довжники | 921·25 | |
| 2. Довжники в дол. ам. | 65.606·99 | 66.528·24 |
| 3. Римеса | 2.400·00 | |
| 4. Римеси в швайцарських франках | 8.373·00 | 10.723·00 |
| 5. Вартісні папері | | 1.857·00 |
| 6. Недвижимости | | 86.684·39 |
| 7. Машинові урядження і інвентар | | 13.224·00 |
| 8. Уділи в чужих підприємствах | | 0·01 |
| | | 179.0 6·64 |

**ПАСИВА**

| | зол. | зол. |
|---|---|---|
| 1. Акційний капітал | | 100.000·00 |
| 2. Резервовий фонд | | 21.945·56 |
| 3. Фонд спеціяльної резерви | | 1.000·00 |
| 4. Фонд податкової резерви | | 444·57 |
| 5. Вірителі в ам. дол. | | 26.784·81 |
| 6. Непіднесена дивіденда за р. 1925 | 30·00 | |
| 7. Непіднесена дивіденда за р. 1926 | 417·00 | 447·00 |
| 8. Перехідні суми | | 222·82 |
| 9. Зиск: за рік 1927 | 26.212·20 | |
| зиск з р. 1926 | 1·959·88 | 28.172·08 |
| | | 179.016·64 |

## Рахунок втрат і зисків.

**ВТРАТИ.**

| | зол. | зол. |
|---|---|---|
| 1. Торговельні кошти | | 7.671·42 |
| 2. Курсові ріжниці | | 617·67 |
| 3. Зиск: за рік 1927 | 26.212·20 | |
| зиск з р. 1926 | 1.959·88 | 28.172·08 |
| | | 36 461·17 |

**ЗИСКИ**

| | зол. | зол. |
|---|---|---|
| 1. Перенесення з року 1926 | | 1.959·88 |
| 2. Доходи з чиншу найму | | 21.556·85 |
| 3. Доходи з найму ґрунтів | | 1.420·37 |
| 4. Відсотки | | 6.979·32 |
| 5. звальоризовані вплати | | 4.415·15 |
| | | 36.461·17 |

**Спілка акційна для будівельного промислу давніше Іван Левинський**

*Л. Желенські вр.* — *Г. Вайнтрауб вр.*

**Ревізійна комісія:**

*Д-р Стефан Федак вр.* — *Амврозій Березовський вр.*
*Альфред Уріх вр.* — *Мирон Гаврисевич вр.*
*Емануель Гевірц вр.*

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.